

Handläggare
Anette Ekholm, Ewa Norrström, Fanny Adebrink
Avdelning styrning och kvalitet

Diarienummer
2015UTN/0318
43-2015:4071

Utveckling av utbildningen i fritidshemmet

Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder

Innehållsförteckning

Inledning	3
Förutsättningar	4
Trygghet	6
Utveckling och lärande	7
Sammanfattande analys.....	8
Utvecklingsåtgärder	9

Inledning

Ett systematiskt kvalitetsarbete är en förutsättning för god kvalitet och likvärdig utbildning. Det systematiska arbetet ska inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen och bedrivs på huvudman- och förskole/skolnivå.

Värmdö kommun har under våren 2016 utarbetat en struktur för utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete. Värmdö kommuns systematiska kvalitetsarbete 2016 är begränsat till att omfatta utbildningens mål och Skolinspektionens tillsynsbeslut på huvudmannanivå (se bilaga 1). De områden som följs upp och analyseras är:

- Förutsättningar
- Trygghet
- Utveckling och lärande
- Särskilt stöd
- Elevgrupperna och miljön
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Arbetet för att motverka kränkande behandling

Uppföljningen inom ramen för utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbetet kommer framledes att omfatta alla mål och krav i bestämmelserna för de olika skolformerna (exklusive vuxenutbildningen) och fritidshemmet. När hela uppföljningen och analys är genomförd kommer utvecklingsåtgärder baserade på identifierade områden att beslutas och genomföras.

De uppföljningsmetoder som kommer att användas är:

- Nyckeltal
- Kundundersökning (VÅGA VISA)
- Fritidshemmets egen beskrivning och analys av måluppfyllelse inom ovanstående områden.
- Granskning av dokument

Tidsplan

Central förvaltning har utarbetat en tidsplan för det systematiska kvalitetsarbetet. Kommunen får årligen resultat från kundundersökningen i april månad. En rapport utifrån utvalda påståenden redovisas för utbildningsnämnden i juni. Förskoleenheterna/skolenheterna ska ha inkommit med beskrivningar och analys av utvalda områden i början på september. En sammanfattande rapport om systematiskt kvalitetsarbete redovisas till utbildningsnämnden i samband med detaljbudget i december månad. Rapport utifrån arbetet med uppföljning av kränkning behandling/likabehandling sker i särskild ordning (se bilaga 2).

Redovisning till Skolinspektionen

Föreliggande rapport för fritidshemmet begränsar sig till nyckeltal och resultat och analys av utvalda påståenden i kundundersökningen 2016.

Material

Uppgifterna i rapporten är kommunintern statistik, statistik från Skolverkets databas *Jämförelsetal*, Skolverkets kommunblad och kommunens kundundersökning. Kundundersökningen genomförs årligen i samverkan med nio andra kommuner i Stockholms län inom ramen för VÅGA VISA. Enkäten utgår från läroplanens målområden. Påståenden från enkäten har valts utifrån de områden som ingår i det systematiska kvalitetsarbetet 2016.

Den totala svarsfrekvensen för föräldrar förskoleklass är 71 % (342 svar). Av de föräldrar som har barn i förskoleklass är det 97 % som även har fritidshemsplats.

Den totala svarsfrekvensen för elever i årskurs 3 är 87 % (496 svar). Av dessa är det 85 % som har fritidshemsplats.

Den totala svarsfrekvensen för elever i årskurs 5 är 89 % (392 svar). Av dessa är det 29 % som har fritidshemsplats.

Svarsfrekvensen är i stort sett acceptabel i det tre svarsgrupperna även om antalet elever i årskurs 5 är betydligt färre än antal svarande i de övriga två svarsgrupperna.

I rapporten omnämns Värmdö kommuns kommunala fritidshem som Värmdö kommun.

Förutsättningar

Antal elever i fritidshemmet¹

	2016	2015	2014
Värmdö kommun	2401	2448	2382

I Värmdö kommun har antalet inskrivna elever i fritidshemmet varierat något under de tre senaste åren.

Antal elever per avdelning²

	2015	2014	2013
Värmdö kommun	51,5	57,1 ³	50,4
Stockholms län	52,6	52,3	52,1
Riket	40,6	40,8	40,2

I Värmdö kommun har antal elever per avdelning varierat under de tre senaste åren. Värmdö kommun har något lägre antal elever per avdelning än Stockholms län, men ligger högre än riket.

¹ Kommunintern statistik. Uppgifterna gäller februari 2016, mars 2015, mars 2014

² Skolverkets databas *Jämförelsetal*

³ Sannolikt en felrapportering som påverkar resultatet.

Andel inskrivna elever av samtliga elever⁴

	2015	2014	2013
Värmdö kommun 6-9 år	95,1	92,8	89,4
Värmdö kommun 10-12 år	41,8	43,5	44,6
Kommungruppen 6-9 år	91,0	89,5	88,6
Kommungruppen 10-12 år	26,0	25,4	24,6
Samtliga kommuner 6-9 år	83,9	83,2	82,3
Samtliga kommuner 10-12 år	21,1	20,7	19,7

I Värmdö kommun är andelen inskrivna elever betydligt högre i de yngre åldrarna än i de äldre åldrarna. Det är större spridning mellan

fritidshemmen inom de äldre åldrarna än inom de yngre (se bilaga 3, tabell 1).

Andelen yngre elever inskrivna i fritidshemmet har ökat något medan andelen äldre elever har minskat något.

Värmdö kommun har fler inskrivna elever i fritidshemmet både inom de yngre och de äldre åldrarna än samtliga kommuner.

Antal elever per årsarbetare⁵

	2015	2014	2013
Värmdö kommun	17,7	18,1	17,7
Stockholms län	19,5	19,7	19,4
Riket	21,4	21,3	20,9

I Värmdö kommun har antalet elever per årsarbetare varierat något under de tre senaste åren. Värmdö kommun har färre elever per årsarbetare än Stockholms län och riket.

Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen⁶

	2015	2014	2013
Värmdö kommun	11	11	17
Kommungruppen	32	35	37
Samtliga kommuner	47	51	53

I Värmdö kommun har andelen årsarbetare sjunkit sedan 2013. Värmdö kommun har betydligt lägre andel än kommungruppen och samtliga kommuner.

4 Skolverkets kommunblad

5 Skolverkets databas *Jämförelsetal*

6 Skolverkets kommunblad

Trygghet

Andel elever i fritidshemmet i årskurs 3 respektive 5 som håller med påståendet *Jag känner mig trygg på fritids*⁷

	2016	2015	2014
Värmdö kommun år 3	94	-	-
Värmdö kommun år 5	95	-	-
Genomsnitt VÅGA VISA-kommunerna år 3	94	-	-
Genomsnitt VÅGA VISA-kommunerna år 5	86	-	-

Kundundersökningen visar ingen skillnad mellan svarsgrupperna i Värmdö kommun.

Resultatspridningen mellan andelen elever i båda svarsgrupperna som instämmer med påståendet har en relativt hög spridning, från 83 respektive 84 till 100 procent (se bilaga 3, tabell 2, 3).

Fem fritidshem har relativt hög andel elever i årskurs 3 som inte håller med påståendet. På ett av

dessa fritidshem är svarsfrekvensen dock låg. Motsvarande resultat för elever i årskurs 5 är ett fritidshem

Elever i årskurs 3 ligger lika med genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna. Motsvarande för elever i årskurs 5 är högre än genomsnittet.

För elever årskurs 3 är de fem fritidshem som ligger lägre än genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna. Dessa har också en relativt hög andel elever som inte håller med påståendet. Motsvarande för elever i årskurs 5 ett fritidshem. Det fritidshemmet har relativt hög andel elever som inte håller med påståendet.

⁷ Frågan är ny sedan 2016.

Utveckling och lärande

Andel föräldrar med barn i fritidshemmet som går i förskoleklass som håller med påståendet

Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för mitt barn

	2016	2015	2014
Värmdö kommun	87	83	84
Genomsnitt VÅGA VISA-kommunerna	87	85	87

Kundundersökningen visar en svag ökning jämfört med föregående år i Värmdö kommun.

Resultatspridningen mellan andelen föräldrar med barn i förskoleklass som instämmer med påståendet är hög, från 52 till 100 procent (se bilaga 3, tabell 4).

Värmdös resultat ligger lika med genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna.

Två fritidshem ligger lägre än genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna och har relativt hög andel föräldrar som inte håller med påståendet. Utöver dessa två är det fyra fritidshem som har relativt hög andel föräldrar som inte håller med påståendet.

Andel föräldrar med barn i fritidshemmet som går i förskoleklass som håller med påståendet *Mitt barn för prova på olika aktiviteter* respektive elever i fritidshemmet i årskurs 3 respektive 5 som håller med påståendet *Jag får prova att göra olika saker*⁸

	2016	2015	2014
Värmdö kommun föräldrar förskoleklass	85	-	-
Värmdö kommun år 3	90	-	-
Värmdö kommun år 5	87	-	-
Genomsnitt VÅGA VISA-kommunerna föräldrar förskoleklass	85	-	-
Genomsnitt VÅGA VISA-kommunerna år 3	91	-	-
Genomsnitt VÅGA VISA-kommunerna år 5	80	-	-

Kundundersökningen visar att elever i årskurs 3 i högre grad än de andra två svarsgrupperna håller med påståendet.

Resultatspridningen för alla svarsgrupperna är hög. Lägst variation finns för föräldrar med barn i förskoleklass och högst spridning för elever i årskurs 5, från 63 till 100 procent.

Fyra fritidshem har relativt hög andel föräldrar med barn i förskoleklass som inte håller med påståendet. Motsvarande resultat för elever i årskurs 3 är fyra skolor. På ett av dessa fritidshem är det dock låg svarsfrekvens. Tre fritidshem har relativt hög andel elever i årskurs 5 som inte håller med påståendet.

Elever i årskurs 5 ligger högre än genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna. De två andra svarsgrupperna ligger i princip lika med genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna.

Två fritidshem har lägre resultat än genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna för svarsgruppen föräldrar med barn i förskoleklass. Motsvarande resultat för elever i årskurs 3 och 5 är tre fritidshem.

Sammanfattande analys

I Värmdö kommun är en relativt hög andel av eleverna inskrivna i fritidshemmet i jämförelse med Stockholms län och riket.

Värmdö kommun har en relativt hög personaltäthet i jämförelse med Stockholms län och riket, men andelen personal med pedagogisk högskoleexamen är mycket lägre än Stockholms län och riket.

Generellt har fritidshemmen höga resultat i kundundersökningen. Elever i årskurs 3 och 5 anser i hög grad att de är trygga i fritidshemmet. På några fritidshem är det en relativt hög andel elever som inte anser att de är trygga. Föräldrarna med barn i förskoleklass anser i hög grad att verksamheten är stimulerande och utvecklande för deras barn. På

⁸ Frågorna är nya sedan 2016.

några fritidshem är det en relativt hög andel som inte håller med om att verksamheten är stimulerande och utvecklande. Alla tre svarsgrupperna anser att eleverna får prova på olika saker i verksamheten. På några fritidshem är det en relativt hög andel som inte håller med om att eleverna får prova på olika saker.

Det är en relativt hög spridning mellan fritidshemmens resultat på påståendena. Det påståendet som har högst spridning är *Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för mitt barn.*

Utvecklingsåtgärder

Huvudmannen ska utifrån en analys av uppföljningen planera och genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder. Värmdö kommun beslutat om följande åtgärder:

Värmdö kommun kan konstatera att kommunen har högre personaltäthet, men lägre andel personal med pedagogisk högskoleexamen i jämförelse med länet och riket. För att stärka rekryterings- och kompetensförsörjningen antog utbildningsnämnden 2015-09-03 § 70 en rekryterings- och kompetensförsörjningsstrategi för kommunens grundskolor. Strategin gäller tre områden, nyexaminerade lärare/förskollärare, kompetensutveckling och satsning på informations- och kommunikationsteknik (IKT) med totalt nio strategier. Inom ramen för strategin riktar sig vissa åtgärder även till fritidshemmet så som kommungemensamt program vid skolstart vid höstterminen 2016 med särskilt program för personal i fritidshemmet.

En utvecklingsgrupp för fritidshemmet har initierats bestående av rektorer. Syftet med gruppen är att utveckla kvaliteten i fritidshemmet.